

DEPREMLERİN VE DOĞA OLAYLARININ “AFET” OLARAK YAŞANMASI ÜLKEMİZİN VE HALKIMIZIN YAZGISI OLAMAZ! OLMAMALIDIR!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 17 Ağustos Marmara depreminin yıldönümü nedeniyle bir basın açıklaması yaptı.

Bilindiği gibi ülkemiz Yerküre'nin en etkin ve yıkıcı deprem kuşaklarından birinin üzerinde bulunmaktadır. Geçmişte birçok yıkıcı deprem olduğu gibi, gelecekte de sık sık oluşacak depremlerle büyük can ve mal kaybına uğrayacağımız bir gerçektir.

“Deprem Bölgeleri Haritası”na göre, yurdumuzun yüzde 92'sinin deprem bölgeleri içerisinde olduğu, nüfusumuzun yüzde 95'inin deprem tehlikesi altında yaşadığı ve ayrıca büyük sanayi merkezlerinin yüzde 98'i ve barajlarımızın yüzde 93'ünün deprem bölgesinde bulunduğu bilinmektedir. Son 60 yıl içerisinde depremlerde, sayısı altmış bine ulaşan vatandaşımız hayatını kaybetmiş, yüz yirmi bini aşkın kişi yaralanmıştır. Yaklaşık olarak 420 bin bina yıkılmış veya ağır hasar görmüştür.

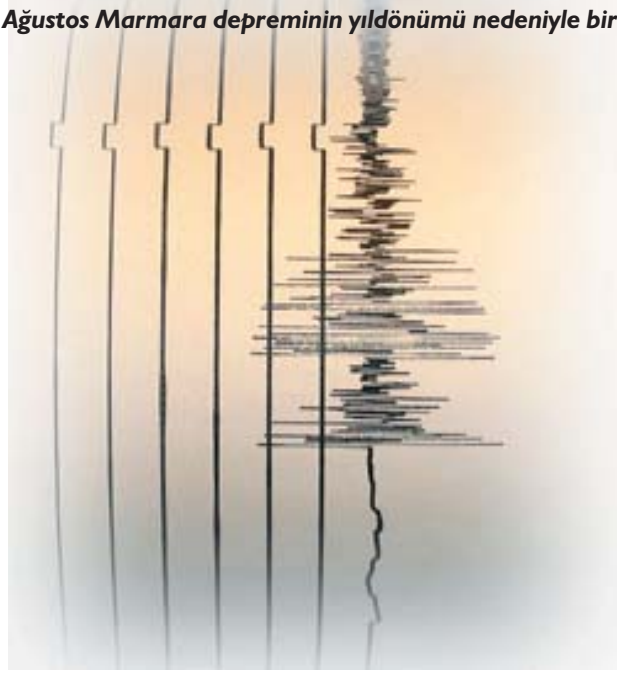
Sonuç: Türkiye, depremle bir arada yaşamaya mecbur bir ülkedir.

Hepimiz biliyoruz: Bugünün dünyasında akıl ve bilim depremin doğasını çözmüştür. Depremler yerkabuğunu oluşturan levhaların sınırlarındaki devingenlik ve değişim nedeniyle, bu ortamdaki deformasyonlar ve gerilme birikimlerinin kırılma sınırına ulaştığında oluşan ve saniyeler süren, Yerküre'nin doğal süreçleridir. Bu doğal sürecin oluşumu önlenemez ve engellenemez. Ancak gerekli tedbirlerle, özellikle yapısal tedbirlerle, can ve mal kayıpları azaltılabilir.

Ancak ülkemizde işler hiç de iyi değildir.

Deprem sorunu, her oluşan yıkıcı depremden sonra, ülke gündemine İstanbul bağlamında “fay” ve “depremin büyüklüğü” tartışmaları gibi depremin gerçek boyutunu “maskeleyerek” gelmekte, bir süre sonra unutulmaktadır. Yeni bir deprem olduğunda bu senaryo kendini tekrarlamaktadır.

17 Ağustos depreminin üzerinden 10 yıl geçmesine rağmen, mühendis, mimar ve şehir planlarının ülkemizin deprem tehlikesi ve riski konusunda sürekli yinediği uyarılar siyasal iktidarlarca dikkate alınmamıştır.

Depremlerde can ve mal kayıplarının bu kadar yüksek olmasında imar aflarının birincil derecede önemli olduğunun artık biliniyor olması gerekir.

Bilime ve mühendisliğe, akla ve uygarlığa aykırı olarak siyasal iktidarlarca uygulanan rant politikaları nedeniyle, ülkemiz sadece bir “deprem ülkesi” değil bir “afet ülkesi” olmuştur. Bunun ekonomik sonucu olarak her yıl GSMH'mizin ortalama yüzde 3 ile yüzde 7'si afet zararlarını karşılamaya harcanmaktadır. Gerçekte hepsi birer doğa olayı olan deprem, heyelan, çığ ve kaya düşmesi, su baskını vb. olaylar bilinçsizce verilmiş yer seçimi kararları, mühendislik verilerinden yoksun imar planları, düşük standartlarda ve mühendislik hizmeti görmemiş yapı üretimi, kısaca ranta dayalı, hızlı, düşük nitelikli, tasarımsız ve plansız kentleşme ve sosyo-ekonomik politikalar sonucu afete, yani insani ve ekonomik yıkıma dönüşmektedir.

Sosyal devletten ve toplum yararı ilkesinden siyasal iktidarlarca vazgeçilmesinin sonuçlarının her alanda olduğu gibi her depremde karşımıza çıktığını ve gelecekte de çıkacağını hep söylüyoruz.

TMMOB'den

Bu iktidar döneminde de ülkemizin deprem tehlike ve riskinin büyüklüğüyle orantılı politikalar ve programlar geliştirilmemiştir ve geliştirilmesi yönünde bir iradenin olduğu da görülmektedir.

“AB'ye uyum yasaları”nı bir çırpıda Meclis'ten geçiren siyasal iktidar, nedense imar yasasını, afetler yasasını, yerel yönetimler yasasını hâlâ düzenleyememiştir.

Ülkemizde dereler, vadiler, ormanlar, su havzaları, deprem tehlikesi içeren, kısaca yapılaşmaya uygun olmayan alanlar, rant ekonomisinin baskısı altında yapılaşmaya açılmıştır, gelecekte açılmaması yönünde ciddi bir irade de yoktur.

Depremlerden ve diğer bütün doğal ve yapay afetlerden korunmak yönünde istemler en temel insan hakkıdır. Daha güvenli, daha sağlıklı ve yaşanabilir çevrenin her yurttaş için temel bir insan hakkı olduğu ana ilke olarak kabul edilmelidir.

Deprem hasar, zarar ve can kayıplarının azaltılmasının

bilinen tek yolu, mühendis, mimar ve şehir plancılarının ortak katkı ve çabalarıyla depreme dayanıklı yerleşim alanları ve yapılar tasarlamak ve üretmektir. Bunun için, deprem öncesi, sırası ve sonrasında yapılacak çalışmalarda kamu yararı ve ülke çıkarı bağlamında ulusal bir deprem politikası belirlenerek ciddi programlar oluşturulmalı ve daha da önemlisi bunlar yaşama geçirilmelidir.

Yerleşme ve yapılaşma bağlamında gerekli yasal düzenlemeler yapılmalı, yasaların uygulanması sağlanmalı, sağlıklı ve güvenli yapı üretim ve denetim sürecini sermayeye ticari bir alan olarak teslim eden anlayış bırakılmalı, kamusal denetim etkinleştirilmelidir.

Bu ülkenin mühendisleri, mimarları ve şehir plancıları olarak biz: “Birer doğa olayı olan depremlerin ‘afet’ haline gelmesi, ‘felaket’ olarak yaşanması halkımızın yazgısı olamaz! Olmamalıdır!” diyoruz.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

KAMU ÇALIŞANLARI İÇİN “TOPLU GÖRÜŞME” DEĞİL, “TOPLU SÖZLEŞME”

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, kamu çalışanlarının toplu görüşme süreciyle ilgili olarak 18 Ağustos 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Bilindiği gibi kamuda çalışanların toplu iş görüşmeleri 15 Ağustos'ta başladı. Öyle anlaşılıyor ki; Siyasal İktidar, bir kez daha “toplular görüşme” ile kamu çalışanlarını oyalamak, bu müsamereyi sürdürmek niyetinde.

“Toplu Görüşmelere” dayanak oluşturan 4688 sayılı Yasa, mevcut içeriğiyle demokratik değildir ve sendikal hakları kapsamakta yetersizdir. Çalışanların en temel hakkı olan “Toplu Sözleşme ve Grev” unsurlarını içermeyen bir düzenleme, gerçek bir sendikal düzenleme değildir. Yapılması gereken kamu çalışanının toplu sözleşme ve grev haklarını tanıyan, demokratik bir sendika yasasının hazırlanmasıdır.

TMMOB, öncelikle “toplular görüşme” masasının “toplular sözleşme” masasına çevrilmesini istemektedir.

TMMOB, Siyasal İktidarı kamu çalışanlarını “toplular görüşme” ile oylamaktan vazgeçmeye, demokratik bir sendika yasasını hayata geçirmeye çağırılmaktadır.

TMMOB, dün olduğu gibi bugün de kamu çalışanlarının sosyal, ekonomik talep ve mücadelelerinin yanında olacaktır.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

YARGI SİYASAL İKTİDARA KALKINMA AJANSLARI KONUSUNDA “DUR” DEDİ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB tarafından açılan dava sonucu Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 17 maddesinin iptal edilmesi üzerine 19 Ağustos 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Danıştay, TMMOB tarafından yapılan başvuru ile Kalkınma Ajanslarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında toplam 35 maddelik Yönetmeliğin 17 maddesini iptal etti.

Bu iptal kararının anlamı, Bakanlar Kurulu'nun iki Kuruluş Kararnamesi ile kurduğu 24 ajansın Kalkınma ve Yönetim Kurulu kararlarının ve işlemlerinin hukuka aykırı hale geldiğidir.

Kalkınma ve Yönetim Kurulu'nun karar alma, çalışma, yönetim usul ve esaslarının yönetmelikle belirlenemeyeceği yönünde verilen iptal kararı, bugüne kadar alınmış ve yürürlüğe konulmuş ajans işlemlerinin hukuka aykırı olduğunun da kararıdır.

Bu nedenle, Bakanlar Kurulu'nca yayımlanan “Bazı Düzey 2 Bölgelerinde Kalkınma Ajanslarının Kurulması Hakkında Karar”ların iptal edilerek bugüne kadar kurulan 24 ajansın ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Bakanlar Kurulu'nun 10 Kasım 2008 ve 25 Temmuz 2009 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile kurduğu ajanslarının tüm işlemleri hukuka aykırı olduğundan, tüm karar ve işlemlerin sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılması gerekmektedir.

TMMOB, siyasal iktidarın yasa ile ülkeyi 26 ekonomik bölgeye ayırdığı “kalkınma modeli”nin bir iflasın başlangıcı olduğunu bugüne kadar hep dile getirdi. Çünkü, kentlerde yaratılacak rant alanlarının uluslararası tekelci sermayeye sunulacağı ve ajansların sadece bunlar için çalışacağını, asla halkımızın ve bölgelerin yararına olmadığını, olamayacağını biz biliyoruz. Siyasal iktidar da geç olmadan bunu algılamalı ve yaptığı yanlıştan dönmelidir.

Sanayi Devrimi'ni tamamlamış Avrupa ülkelerinin, ekonomik büyümede rekabeti esas alan ve kendi krizini

aşmak için kurduğu ve teşvik ettiği ajans modeli bugün her yerde iflas etmiştir. Küresel kriz karşısında merkezi müdahalelere yönelmiş bir Avrupa varken, iflas etmiş modele dayalı bir bölgesel kalkınmanın ülkemize uyarlanmasından olumlu sonuç alınamayacağı açıktır. Modelin ülkemize uyarlanmasında kan uyuşmazlığı bir yana, Bakanlar Kurulu'nun oluşturduğu bileşenlerin birlikteliğiyle sürdürülebilir bir kalkınmanın olanak dışı olduğu açıktır. Bu konu neden hâlâ anlaşılammaktadır?

Bir kez daha söylüyoruz: Bakanlar Kurulu'nun oluşturduğu ajans modeli, küresel krize neden olan tekelci sermayeye kamu kaynaklarının teslim edilmesinden başka bir anlama gelmemektedir. Bunu görmek için, Başbakanlık Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı toplantısına katılan uluslararası şirketlerin tablosuna bakmak bile yeterlidir.

Özetle, kurulmak istenen ajanslar, AB modeli görünümünde DB ve IMF projesidir. Siyasal iktidara çağırımız, yargı “dur” demişken durmanızdır. Aksi halde, sonuçları ağır olan bu projenin de altında kalacaksınız.

Herkes bilsin: TMMOB, sonuna kadar bu işin peşini bırakmayacaktır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

GÜLER ZERE İÇİN SÖYLENENLER DİNLENMELİDİR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, kanser tedavisi sürdüğü halde tutukluluğu devam eden Güler Zere'yle ilgili olarak 28 Ağustos 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

14 yıldır tutuklu bulunan Güler Zere kanser tedavisi görüyor.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı'nın ve Türk Tabipleri Birliği'nin açıkladığı raporlarda bu tedavinin hapisane koşullarında gerçekleşmeyeceği söyleniyor.

TTB yayımladığı ön raporda, nedenlerini sıralayarak, Güler Zere'nin infazının ertelenmesinin, tedavisinin ve yaşınının bu evresinin tutuksuz olarak geçirilmesinin uygun olacağı kanaatine varıldığını açıklıyor.

Ülkenin her yerinde vicdan sahibi olanlar yüksek sesle bir tutuklunun içine düşürüldüğü duruma karşı itirazlarını ifade ediyor, yapılması gerekeni söylüyor.

Öte yandan, Adli Tıp Kurumu'nun verdiği raporların tartışıldığı, yapısının taraflı olduğunun konuşulduğu günü-

müzde, Kurum'un Güler Zere için verdiği raporun anlamsızlığı da ortadayken, hapisanelerde hastalıktan dolayı ölümler yaşanıyor.

Evet, her zaman olduğu gibi bazılarının Güler Zere için de kulakları sağır, gözleri kör.

TMMOB, bu olayın muhatabı her kim ise ona sesleniyor: "Güler Zere için söylenenleri dinleyin ve gereğini yapın."

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

I EYLÜL DÜNYA BARIŞ GÜNÜ KUTLU OLSUN

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 1 Eylül Dünya Barış Günü dolayısıyla 1 Eylül 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

İkinci Büyük Emperyalist Paylaşım Savaşı, 1 Eylül 1939 günü Nazilerin Polonya'yı işgaliyle başladı. Ardında elli iki milyon ölü, milyonlarca yaralı, sakat ve moloz yığını haline gelmiş kentler ile acı ve gözyaşı bıraktı. İnsanlık tarihinin bu en acımasız, en kanlı ve en kirli savaşının başladığı gün, yani 1 Eylül, Dünya Barış Günü olarak kabul edildi.

1 Eylül Dünya Barış Günü kutlu olsun.

"1 Eylül Dünya Barış Günü"nde TMMOB,

İnsanımızın bir arada, barış içinde, eşitlik içinde, adalet içinde, özgürlük içinde yaşamasını istiyor.

Ülkemizde silahların susmasının önemine inanıyor.

Barışın kalıcı hale gelmesi için atılacak her adımın önemine inanıyor.

Ekilen nefret tohumlarına, halklar arasında yaratılan düşmanlığa karşı barış istiyor.

Ülkemizde Kürt sorununun barışçıl yollardan ve demok-

ratik yollardan çözülmesini istiyor. Özgürlüklerin genişletilmesini istiyor,

Halkların kültürel ve insani haklarına saygı gösterilmesini istiyor.

"1 Eylül Dünya Barış Günü"nde TMMOB,

Kimliği, kültürü, dili, dini, mezhebi, görüşü ne olursa olsun, üzerinde eşit haklara sahip yurttaşlar olarak yaşayacağımız, demokratikleşmeye yönelik çözümlerin benimsendiği, sosyal hukuk devleti niteliğine sahip, bağımsız, özgür, demokratik, her türlü emperyalist ilişkilerin dışında bir Türkiye istiyor.

TMMOB inanıyor:

Başka bir yaşam mümkün! Başka bir Türkiye mümkün! Başka bir dünya mümkün! Yeter ki isteyelim.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

BARIŞA EVET!

1 Eylül Dünya Barış Günü, başta İstanbul, Ankara ve Adana olmak üzere ülkenin dört bir yanında "Barış ve Birarada Yaşam" talebiyle kutlandı. Ankara'da yapılan etkinliklere Oda Merkez ve Şube yöneticileri ile üyeleri yoğun bir şekilde katıldı.

Ankara:

1 Eylül Dünya Barış Günü eylem ve etkinlikleri için bir araya gelen Ankara Demokrasi Güçleri, saat 11:30'da İHD Ankara Şube'de basın toplantısı düzenledi. Kurumlar adına basın açıklamasını Selma Gürkan yaptı. Açıklamada, halkların barış ve demokratik çözüm talebinin göz ardı edilemez hale geldiği belirtilirken, diyalog sürecinin geliştirilmesi halinde çözüm koşullarının oluşturulacağı ifade edildi.

Yıllardır süren inkâr ve imha politikalarının halkta onarılmaz yaralar ve derin acılar bıraktığına dikkat çekilirken, "kan ve gözyaşıyla devam eden sürecin sona ermesi için biz emek ve demokrasi güçlerine önemli görevler düşmektedir ve bu ertelenemez bir şekilde önümüzde durmaktadır" denildi.

Selma Gürkan konuşmasının devamında, "...sorununun muhataplarıyla diyalog sürecinin geliştirilmesi beraberinde çözüm koşullarını da oluşturacaktır. Halkların barış ve demokratik çözüm talebi göz ardı edilemez. Bu talep daha fazla karşılıksız bırakılamaz. Gelinen süreçte bu çok daha net bir biçimde açığa çıkmıştır. Evlatlarımız ölmesin diyen anaların çığına kulak verilmeli, kadınların kararlı tutumu karşılık bulmalıdır. Emperyalistlerin savaş politikalarına karşı barış ve kardeşlik sesimizi Diyarbakır ve İstanbul başta olmak üzere ülkenin dört bir yanında daha da güçlü haykıracağız. Taa ki barış ve kardeşlik düşlerimizi gerçekleştirene dek" dedi.

Öğle saatlerinde basın toplantısı gerçekleştiren demokrasi güçlerine ve akşam saat 18:30'da İnsan Hakları Anıtı önünde toplanarak Sakarya Caddesi'ne gelen yürüyüşçülere Selma Gürkan bir konuşma yaptı. Sonrasında müzik eşliğinde halaylar çekildi. Eylem, Ankara Kadın Platformu üyesi kadınların saat 19:35'te İnsan Hakları Anıtı önüne başlattığı yürüyüşle son buldu.

İstanbul:

1 Eylül Dünya Barış Günü, Barış ve Demokratik Çözüm

Platformu öncülüğünde İstanbul'da da coşkuyla kutlandı. Sağanak yağmura rağmen bir araya gelen on bin kişi hep bir ağızdan barış taleplerini haykırdılar.

Miting saat 12.00'de Tepe Natilius önünde başladı. Kitlenin saat 15.00'te Kadıköy İskele Meydanı'na girmesiyle program başladı. Saygı duruşunun ardından, Barış ve Demokratik Çözüm Platformu ortak açıklaması KESK İstanbul Şubeler Platformu dönem başkanı Hatun İldemir tarafından yapıldı. İldemir konuşmasında hükümet tarafından yapılan açılım tartışmalarından söz ederek, "Kürt sorunu Türkiye'nin sorunudur" dedi. Yapılan konuşmaların ardından miting son buldu.

Adana:

1 Eylül Dünya Barış günü nedeniyle bir araya gelen demokratik kitle örgütleri saat 12.30'da 5 Ocak Meydanı'nda bir araya gelerek İnönü Parkı'na kadar barış zinciri oluşturdu.

Her dille Barış yazan dövizlerle yapılan yürüyüş boyunca barış talebi yüksek sesle dile getirildi.

İnönü Parkı'nda kurumlar adına açıklama yapan Eğitim Sen Adana Şube Başkanı Güven Boğa, "Türkiye'nin barış arayışı yanlış politikalarla boşa çıkarılmamalıdır. Kürt sorununun demokratik çözümüne dair beklentilerin her zamankinden çok daha yükseldiği bir ortamda 1 Eylül Dünya Barış gününü karşılıyoruz. Oldukça farklı çevrelerin katıldığı bu tartışma, barışa duyulan özlemi yansıtmaması açısından anlamlıdır. Sürdürülen arayış, Türkiye toplumunun bir kez daha hayal kırıklığına uğramaması için dikkat ve özenle planlanmalıdır" diye konuştu. Açıklamasında kardeşlik zemininin korunması gerektiğine dikkat çeken Boğa, operasyonların durdurulması gerektiğini söyleyerek sözlerini tamamladı.

Barış talepli açıklamanın ardından bendirler eşliğinde halay çekilerek, "savaşa hayır barış hemen şimdi" denilerek eylem sonlandırdı.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI'NA GATS KONULU YAZI GÖNDERİLDİ

Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca hazırlanan GATS temelinde, hizmet alanlarının ikili anlaşma yoluyla serbestleştirmenin önündeki engelleri kaldıracak anlaşma metniyle ilgili olarak, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından görüş istenmesi üzerine 2 Eylül 2009 tarihinde konuyla ilgili görüş Bakanlığa gönderildi.

Tarih: 2 Eylül

Sayı : 1757

T.C.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI

**Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü-
'ne**

ANKARA

İlgi: 20.08.2009 tarih ve B.09.0.TAU.0.76.00.06.722/72-01 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın 07.08.2009 tarih 320003180 sayılı yazısı ile GATS temelinde, hizmet alanlarının ikili anlaşma yoluyla serbestleştirmenin önündeki engelleri kaldıracak bir anlaşma metninin hazırlandığı, müzakere edileceği ve Bakanlığınıza sunulduğu, yazı ekinde gönderilen anlaşma metni hakkında Birliğimizin görüşü istenmektedir.

Birliğimiz görüşü ekte gönderilmekte olup, bilgilerinizi sunarız.

Saygılarımızla,

N.Hakan GENÇ

Genel Sekreter

Taslak Anlaşma Metninin Değerlendirilmesi

Bakanlığınız tarafından Birliğimize gönderilen "taslak anlaşma" metninden bu anlaşmanın hangi ülkelerle yapılacağı, hangi ihtiyaçtan kaynaklandığı ve taviz verilecek mühendislik ve mimarlık hizmetlerini anlamak olanaklı olmamıştır.

Ancak, araştırmalarımız sonucu,

1) Öncelikli olarak Körfez İşbirliği Konseyi (KİK), Avrupa Birliği (AB), OECD ülkeleri gibi bölgesel yapılarla anlaşma yapılacağı,

2) Mühendislik ve mimarlık alanında, CPC 511 kodlu İnşaat Sahalarının Ön İnceleme İşleri (Pre-erection work at Construction Sites), CPC 515 kodlu "Özel Ticari İnşaat İşleri (Special Trade Construction Work) ve CPC 518 kodlu İnşaat İşleri veya Yıkımı ile ilgili veya İnşaat Mühen-

disliği İşleri Ekipmanının Kiralanması Hizmetlerinin (Renting services related to equipment for construction or demolition of buildings or civil engineering works, with operator) yanında pek çok mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplini içeren hizmetlerin serbestleştirilmek istendiği, bilgisini öğrenmiş bulunuyoruz.

Öncelikle Hazine Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın da bildiği üzere, GATS II. tur hizmet ticareti müzakereleri kapsamında 2002 yılında ABD, Japonya ve Norveç'in taviz talebinde buldukları bu alanlar (511, 515 ve 518) o tarihte ve sonra 2005 ve 2006 yıllarında tartışma konusu olmaya devam etmiş ve nihayetinde bu alanların kendi iç mevzuat açısından dahi tanımlı alanlar olmadığından, mevzuat çalışmaları sürdürüldüğünden ve sektörün mevcut hali serbestleşmeye olanak vermeyecek durumda olduğundan kapalı alanlar olarak kalması tüm sosyal taraflar ve devletin yetkili organları tarafından uygun bulunmuştur. O günden bugüne ülke koşullarında hangi olumlu gelişme olmuştur da bu anlaşmaya gerek duyulmuştur? Bu sorunun yanıtı "taslak anlaşmayı" hazırlayanlar tarafından gerekçeleriyle birlikte verilmelidir.

Kaldı ki, hâlâ tartışılan iç mevzuat düzenlemeleri (ulusal düzenlemelerimiz) devletin tek taraflı olarak yabancı sermaye ve hizmet sunucularına muafiyet tanıdığı yönündedir. 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve uygulama yönetmelikleri, Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası ve 1995 tarihli Yabancı Sermaye Çerçeve Kararı Hakkında Tebliğ, Doğrudan Yabancı Yatırımlarda Yabancı Uyruklu Personel İstihdamı Hakkında Yönetmelik, Vergi Muafiyetleri, Rekabetin Korunması Hakkında Yasa, Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun, ayrıca AB ülkelerine tek taraflı olarak açılan alan ve muafiyetler göz önüne alındığında, GATS'ın da ötesine geçen tek taraflı açılma söz konusudur.

Uluslararası finans örgütlerine ve Dünya Bankası'na danışmanlık hizmeti veren FİAS'ın Raporunda, yabancıların giriş prosedürlerinin ve işçilerle ilgili düzenlemelerin yatırımcılar için büyük bir sorun oluşturmadığına, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye'nin iyi bir yerde olduğuna işaret edilmektedir (Dünya Bankası FİAS Yabancı Personel Çalışma İstihdamı hakkındaki Çalıştay Raporu). Bu rapordaki tespitten de anlaşılacağı üzere, ulusal mevzuat ülke vatandaşı yönünden koruyucu değil, yabancı yönünden alabildiğine serbesti içermektedir. Bu serbesti bir mütekabiliyet ilkesine de dayanmamaktadır.

Temel yanlışlık, ülkemizin GATS müzakerelerinde birinci gruptaki gelişmiş ülkelerin (AB, ABD, Japonya, Kore, Kanada, Yeni Zelanda, Norveç, İsviçre vb.) yanında o ülkeler tarafından önerilen anlaşma çerçevelerini destekleme pozisyonuna düşürülmesidir. Bu ülkelerin sermayelerine teslim olan ve müzakerelerde bağımsız rol oynamaktan imtina eden ve her alanda strateji yoksunluğu, yaşanan bu küresel krizde görüleceği üzere en çok küçülen ülke konumuna düşürmüştür. Bu gerçeği bilerek müzakerelerin yapılması gerektirdiği açıktır. Yapılan ve devam ettirilen müzakerelerin -sektör temsilcilerinin uyarılarına karşın- ülke lehine gitmediği de tüm toplum kesimlerince bilinmektedir.

Mühendislik hizmetleri açısından ise ülkemizde hâlihazırda sadece entegre mühendislik kapsamında tanımlanan anahtar teslim altyapı, ulaştırma gibi projelerin Hazine Müsteşarlığı tarafından garanti edildiği bilinmektedir. Söz konusu hizmet sektöründe zaten ülke müteahhitlik sektörünün temsilcileri veya doğrudan yabancı sermayeli kuruluşlarla kurulan konsorsiyumlarla hizmet sunulduğu da açıktır. Oysa şu gerçek de Bakanlığınız tarafından bilinmektedir ki; sektörü tanımlayan ve düzenleyen mevzuatın bulunmaması, sektörün uluslararası rekabete hazır olmaması, sektöre, yabancı hizmet sunucusunun, birincil ve ikincil mevzuatların oluşturulmadan girmesi neticesinde, ileride yapılacak düzenlemelerde ülke pozisyonunda herhangi geri bir adımın atılması bugünden engellenecektir.

511 kodlu "İnşaat Sahalarının Ön İnceleme İşleri"ne somut olarak baktığımızda, kendi iç mevzuatın oluşmadığı ve bu alanda hangi meslek mensuplarının yetkili olduğu dahi bugüne kadar yetkili mercilerce bilinçli olarak ortada bırakılmıştır. Yapı sürecinin yer tespiti dâhil tanımlı

olmadığı, bu sürecin sağlıklı ve bilimsel olarak tartışma sürecinin dahi tamamlanmadığı tüm taraflar tarafından kabul gören gerçektir. Kentlerdeki imar rantının paylaşımı, gerek

511 kodlu gerekse 518 kodlu hizmet alanlarının önünde objektif, nesnel iç mevzuat oluşumunu engellemiştir. İç mevzuat açısından sorunlu ve afet öncesi ve sonrası açısından bir makro plana dahi sahip olmayan ülkemiz açısından 518 kodlu hizmet alanını serbestleştirmek, telafisi olanaklı olmayan kayıplara yol açacağı açıktır. Kaldı ki bu alanın doğal afet sonrası yardımlaşma dışında kapalı kalması kamu güvenliği açısından elzemdir.

Anılan taslak anlaşma metnine başlık düzeyinde değinecek olursak;

- 1- Kapsam maddesi kabul edilemez. Çünkü iki istisna hariç tüm hizmet sektörleri ismi zikredilmeyen ülkelere açılmaktadır. Tüm hizmet alanlarını açarken, anlaşma yapılması düşünülen ülkelerin devlet olarak hangi hizmetleri kamu hizmeti olarak sundukları da bilinmemektedir. Ülkemizde hemen hemen tüm kamu hizmetleri özelleştirildiğinden, anlaşma yapılacak ülkelerin kamu hizmet anlayışını bilmeden eşit koşullarda anlaşma yapıldığını söylemek olanaklı değildir. Yani bu bilinmezlikler içinde mütekabiliyetin gerçekleşme olanağı bulunmamaktadır. Uygulamanın nasıl takip edileceği de belirsiz ve tanımsızdır.

- 2- Ülkemiz mevzuatı açısından yabancı gerçek ve tüzel kişilerin ülkeye girişinde esaslı bir kısıt bulunmamaktadır. Karşı taraf ya da tarafların iç mevzuatında yabancılara ilişkin, dolayısıyla Türk vatandaşlarına yönelik kısıtlamalar var ise bu kısıtlamaların aynısını Türkiye karşı tarafa uygulayamayacaktır.

- 3- Türkiye yabancı sermayeye vergi muafiyeti sağlamakla iken, anlaşma yapan ülke bu muafiyeti sağlamakla yükümlü değildir.

- 4- Bu anlaşma ile yabancıların çalışma izinleri ve vize konusunda elde ettikleri avantajların, Türk vatandaşlarına anlaşma yapan ülkeler tarafından uygulama zorunluluğu bulunmamaktadır.

•5- Bu anlaşmanın yanında DTÖ'nün koyduğu koşullar ve GATS'in geçerliliği devam ederken, büyük uğraşlar sonucu GATS'in taahhüt listesinde kapalı ve koşullu olarak kalmış alanlar, ismi zikredilmeyen ülkelere açılmaktadır.

•6- Taslak anlaşma metnin "iç düzenleme" başlığı altında düzenlenen 5. maddesi ülke vatandaşları aleyhine, yabancılar lehine bir düzenleme olup haksız rekabetin önünü açan bu madde kabul edilemez. Kendi yurttaşı açısından tanımlı olmayan bir süreç yabancılar açısından tanımlı ve sorunlarını çözücü mekanizma yaratan taahhütler kendi ülke vatandaşı için sağlanmamıştır. "Hizmet kalitesini sağlamak için gereğinden fazla zor olmamalıdır" taahhüdü ülke vatandaşı için kendi ülkesinde tanınacak bir hak mıdır ki, yabancı hizmet sunucusuna bu taahhüt yapılmaktadır. "Lisanslama prosedürleri durumunda, kendi içlerinde hizmet sunumu konusunda sınırlayıcı olmamalıdır" biçimindeki bir taahhüt yine bir devletin taahhüt edebileceği bir şey olmasa gerek.

•7- Metnin "karşılıklı tanıma" başlığını taşıyan 6. maddesi karşılıklı tanımayı içermeyen yanıltıcı bir maddedir. Tavsiye niteliği taşıyan, uygulama olanağı bulunmayan bir maddedir. Madde içeriği dikkatlice incelendiğinde, "ortak komite", "meslek kuruluşları" bunların tanımları bulunmadığı gibi ülkemizde "yetkilendirme", "lisanslama", "operasyon" ve "sertifikalandırma" konusunda uygulama kriterleri kimler tarafından konulmakta ve yasal yetkili örgütler kimlerdir? Müsteşarlık bunu bilmekte midir? Bunu biliyor ise iç tartışmaları kimlerle yürütmüştür? Yürütme, meslek odalarını engellemeyi politika olarak benimsediğinden ve meslek odalarının yürütmeye katılma yollarını kapadığı sürece, mühendislik hizmetlerinde asla karşılıklı tanıma gerçekleşemez. Bu nedenle, bu madde uygulama olanağı olmayan bir maddedir.

•8- "Piyasaya erişim" başlığını taşıyan 12. madde ülkede yaşanan somut koşullar ve gelecekte yaşanacak koşulları göz ardı eden bir maddedir. Ekonomik koşulların, iş gücü arzı ve talebin ne olursa olsun anlaşma yapılan ülkeye her türlü tavizi devamlı hale getiren bir anlaşma toplum yararına değildir. Bu madde "ulusal düzenlemeleri saklı tutan" madde ile çelişmektedir. Bu madde ile 4817 sayılı Yasa'da (Madde:11) belirtilen çalışma izni talebini kısıtlayan devlet yetkisinden de vazgeçmektedir. Bu anlaşmanın GATS koşullarına uygun "şeffaflık" gereği yayımlanacağı da göz önüne alındığında tüm dünya ülkelerine,

istihdam koşulları ne olursa olsun açık hale gelineceği anlamına gelmektedir.

•9- "Ulusal muamele" başlığını taşıyan 13. maddenin de ülkemiz hizmet sunucuları açısından aleyhe bir düzenlemedir. Kendi ülkesinde daha sıkı koşullara bağlanmış yabancı ülke vatandaşı ülkemizde daha kolay iş yapabilecek, ülkemiz insanı ise o ülkede bu kolaylığı yaşayamayacaktır.

•10- Türkiye ve hizmet sunucuları, bu taslak metin ismi zikredilmeyen ülke ya da ülkelerle imzaladığında nasıl bir rahatlama yaşayacaktır? Olağanüstü bir rahatlama yaşanacağı düşünülüyor olmalı ki, "takvimlerin değiştirilmesinde" (mad:18) dahi tahkim öngörülmüştür. Üç yıl sonra taahhüt edilen maddelerde bir değişiklik yapıldığında durumdan etkilenen taraf tahkime gitmektedir. Bu ağır taahhüdün altına ülkemizin hangi sebeplerle sokulduğunu tüm toplumun bilmesi ve bilgilendirilmesi gerekmektedir.

•11- Piyasaya erişimde, kamu alımlarında, ödemelerde, şikayet ve uyuşmazlık çözümünde ülke vatandaşı aleyhine, yabancı lehine ayrımcı muameleyi yazılı hukuki metin haline getiren anlayışı anlamak olanaklı olmamıştır.

Sonuç olarak;

Tüm hizmet sektörlerinde olduğu gibi mühendislik, mimarlık hizmetleri ve sunucularının yeterliliklerini ve uygulama kurallarına ilişkin iç mevzuat henüz tutarlı, paralel ve birbirini tamamlama ve teyit etmekten uzaktır. Bu süreç ülkemizde tamamlanmamıştır. Bu nedenle, iç mevzuatı tanımlı, uygulamanın önünü açan, objektif, nesnel bir düzeye çıkarmak öncelikli görevdir. Bu görevi tamamlamadan, bu alanları kurlsız, denetimsiz yabancı meslek mensuplarına açmak için çaba göstermek, hem mühendis, mimar ve şehir plancılarına hem de topluma büyük haksızlıktır.

Yukarıda da açıkladığımız üzere, bu anlaşma metninde açılması düşünülen alanların kapalı kalması en son 2006 yılında yetkili kurumlar tarafından mutabakata varılan konudur. Ülke menfaatlerine uygun davranmak, yürütme erkini kullananların Anayasal görevidir. Yürütmenin Anayasal görevi yerine getirmesini beklemek de bizler açısından Anayasal bir hak olduğunu belirtme ihtiyacı duyduğumuzu üzümler ifade etmek isteriz.

SIYASAL İKTİDAR İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONUSUNDA İNSANIMIZDAN YANA ADIM ATMAMAYA KARARLI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 15 Ağustos 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" üzerine 2 Eylül 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Ülkemizde kayıt dışı iş yerleri hariç her gün ortalama iki yüz ellinin üzerinde iş kazası yaşandığı ve bu kazalardan dördünün ölümlü olduğu bilinmektedir. İki dakikada bir iş kazası yaşanan ülkemizde, "işçi sağlığı ve iş güvenliği" tedbirlerinin alınması devlet yönünden acil bir görevdir.

22 Mayıs 2003 tarihinde kabul edilen 4857 sayılı İş Yasası ile 50'den fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde, iş güvenliğiyle görevli mühendis, iş yeri hekimi çalıştırma zorunluluğu getirilmiştir. Bu zorunluluğun yerine getirilmesine ilişkin çıkarılması gereken tüzük ve yönetmelikler, bugüne kadar siyasal iktidarca bir türlü Yasa'nın amacına uygun bir şekilde düzenlenmemiş, aksine Yasa'nın uygulanmasını zorlaştıran, işlevsizleştiren yönetmelikler ve tüzük tasarıları hazırlanmıştır.

Bu düzenlemeler de doğal olarak Birliğimizde dava konusu edilmiştir. Yargı, amaca hizmet etmeyen, soyut ve uygulama gücü bulunmayan tüzüğü iade etmiştir. Birliğimizin başvurusu ile iş güvenliği mühendisleri ile teknik elemanları, "iş güvenliği uzmanı" adı altında eşitleyen, mesleki bağımsızlığı reddeden, eğitimi ticarileştiren, iş güvenliği hizmetini danışmanlık hizmetine indirgeyen bakanlık yönetmeliği de yargı tarafından iptal edilmiştir.

Siyasal iktidar şimdi de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı eliyle yargı kararları ve toplum beklentilerini yok sayan bir anlayışla "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri İle Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" adı altında düzenleme yapmış ve 15 Ağustos 2009 tarihinde yayımlamıştır.

Yönetmeliğe bakıldığında görülmektedir ki: 23 Haziran 2006 tarihinde Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi'nin kararı ile Bakanlık bünyesinde oluşturulan komisyonda yer alan on iki kuruluşun işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki çalışmaları ve önerileri değerlendirmeye alınmamıştır. Birlikte iş yapma ve demokrasi kültürüne sahip olmayanlardan daha fazlası zaten beklenemezdi.

Siyasal İktidar, bu Yönetmelik ile 4857 sayılı Yasa'nın gerekçelerine uygun düzenlemeler yapmak yerine Yasa'nın tüzük çıkarma zorunluluğu ortadan kaldırmış, iş güvenliğiyle görevli mühendis ve iş yeri hekimleri ile ilgili düzenlemeleri değiştirme yoluna gitmiştir.

Bununla da kalmamış, Bakanlık Genel Müdürlüğü olan ÇAŞGEM'in, Teşkilat Yasası'nda değişiklik yaparak müdürlüğün "mühendis, mimar ve hekimleri eğitime hakkı"nı elde etmesini sağlamıştır. Bilimi, teknolojiyi ve akli reddedenler, yasa değişikliği ile "hak" elde etmekte ve bunu da toplumsal bir

ihtiyaca yanıt verme gerekçesi olarak sunmaktadırlar. Tüm bu değişiklikler, İş Yasası'nın mutabakatla kabul görmüş maddelerinin amacını sakatlamış, aynı zamanda hukuka karşı hile yöntemiyle yargı kararları işlevsiz hale getirmiştir.

Mühendisler ve mimarlar yetkilendirildikleri alanlarda; yapı, maden, kimya, tekstil, sanayi vb. sektörlerde hizmet vermektен ve yaptıkları işlerden sorumlu kişilerdir. İş güvenliği konusunda bir yeterlilik tanımlaması yapılacaksa "iş güvenliği mühendisi" kavramı dışında bir kavram yaratmaya gerek yoktur. Mühendisler yaptıkları işin bilime, teknolojiye ve hukuka uygunluğu konusunda meslek odaları vasıtasıyla ve yargı yolu ile denetlenirler. Aldıkları akademik eğitimin kazandırdığı bilginin ve değerlerin korunması da odaları aracılığı ile yaşam boyu meslek içi eğitim ve meslekte gelişim çalışmaları ile sağlanmaktadır. Dolayısıyla, meslek odaları bu yapının vazgeçilmez örgütlü yapılarıdır. Siyasal İktidar bunu algılamak zorundadır.

Adı geçen düzenleme, yine çalışanın canını, sağlığını ve güvenliğini yok saymıştır. Kazaya uğrayan kişinin, ailesinin ve toplumun kaybı yine öncelikler arasında yer almamıştır.

Bu Yönetmelik ile öncelikle iş kazalarının sık yaşandığı iş yerleri kapsam dışı bırakılmış, mühendislerin almış olduğu akademik mühendislik eğitimi yok sayılarak unvan bakımından meslek lisesi düzeyine indirilmiş, mühendislerin eğitimi ve sunacakları hizmet ve iş akitleri piyasa koşullarına teslim edilmiştir. Yani işçi sağlığı ve iş güvenliği alanı tam bir pazar, aktörler de tacir konumuna getirilmiştir. Her şeyden önce bireye, ailesine, toplumsal iş gücü kaybına, işletmeye ve ülke ekonomisine ağır fatura çıkaran bir konu piyasalaştırılmaz. Siyasal İktidar bunu da algılamak zorundadır.

Ülkemizin en ciddi sorunlarından biri olan işçi sağlığı ve iş güvenliği olgusu, iktidarın ele aldığı yol ve yöntemle çözüme kavuşturulacak bir sorun değildir. Kamu düzeni, güvenliği ve sağlığını ilgilendiren bu konunun kamusal hizmet anlayışı ile ele alınmadığı müddetçe çözümü olanaklı değildir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda "Önce insan" anlayışının dışındaki her türlü düzenleme yanlıştır.

Siyasal İktidardan, her şeyin ticarileştirilemeyeceğini, kamu yararı diye bir kavramının, sosyal hukuk devletinin olmazsa olmazı olduğunu algılamasını bekledik. Ama yine olmadı.

Herkes bilsin: TMMOB, bu Yönetmeliğe karşı da yargıya başvuracaktır.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

AKP'NİN SÖYLEDİĞİNE DEĞİL, YAPTIĞINA BAK! İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ KONUSUNDA FERMAN: ÖLÜMLERE DEVAM!

DİSK, KESK, TMMOB ve TTB, 15 Ağustos 2009 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik" üzerine bugün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı önünde bir basın açıklaması yaptı. Oda yöneticileri, çalışanları ve üyelerimizin de yoğun katılımıyla gerçekleşen basın açıklamasında ortak metin TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından okundu. Basın açıklaması aşağıdadır.

15 Ağustos 2009 tarihinde Resmi Gazete'de bir düzenleme yayınlandı: "İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmelik".

Siyasal İktidar uzun bir süredir niyetli olduğu bu değişiklik için uygun bir zaman kolluyordu, buldu. Yaz tatilinde Ağustos ayının ortasında işçilerin anasını ağlatacak bir yönetmelikle "iş yerlerinde ölümlere devam" dedi.

Türkiye'nin işçi sağlığı ve iş güvenliği alanında herkesin bildiği taşeron çalışma cenneti Tuzla'sı vardı. Türkiye'nin 50'nin altında işçinin çalıştığı yerlerde yapılan kot taşıma işçilerinin hastalığı olan silikozisi vardı. Kısacası olumsuz deneyimleri çoktu, sonuçları ölümdü ve en önemlisi gerekçeleri biliniyordu.

Aslında, ne yapılması gerektiği de çok açıktır:

Her alanda ve anlamda taşeronlaşmayı sonlandırmak, bütün iş yerlerini kapsayacak şekilde işçi sağlığı ve iş güvenliği düzenlemelerini yaygınlaştırmak, bu işi yapacak ekibin üyelerinin (mühendis, hekim, hemşire vd.) mesleki bağımsızlığını meslek örgütleri şemsiyesinde güvence altına alarak niteliklerini yükselten eğitim vb. süreçleri tanımlamak.

Aslında yapılması gerekenler çok açıktır:

İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerini; iş yeri mekânı, teknoloji, üretimde kullanılan ham madde, üretilen ürün, ergonomi vb. konuları daha proje aşamasında planlamak. Üretim sürecinde kullanılan ekipmanların ve kişisel koruyucuların işçi sağlığı ve iş güvenliği standart ve mevzuatına uygun üretilmelerini sağlamak. Bu konuda zorunlu standartları oluşturmak, üretim, satış ve kullanım sırasındaki standartlara göre denetim yapmak.

Ancak AKP, yapılması gerekenin tam tersini yaptı.

Türkiye'de iş yerleri arasında 50 veya daha fazla işçi çalıştıran iş yeri sayısı 21 bin 127, 50'nin altında işçi çalıştıran

iş yeri sayısı 1 milyon 95 bin 421'dir. 2007 yılında bildirilen/kayıtlara giren 80 bin 602 iş kazasından 49 bin 549'u 50'nin altında işçi çalıştıran iş yerlerinde meydana gelmiştir. Ne var ki Yönetmelik 50'nin altında işçi çalıştıran iş yerlerini kapsamamaktadır. 50'nin altında işçi çalıştıran iş yerlerinin iş güvenliği mühendisliği ve iş yeri hekimliği hizmetlerinden yararlanamaması, iş kazaları ve meslek hastalıklarının engellenmemesi ve işçilerin hayatlarını kaybetmeye devam etmesi anlamına gelmektedir. Bu iş yerlerinin büyük kısmı kayıt dışındadır, sigortasız işçi çalıştırmaları. Bu düzenleme ile "işçi sağlığı ve iş güvenliği" olmadan işçi çalıştırılması güvenceye alınmıştır.

AKP iş yerlerindeki sağlıkta da çok başarılıdır(!): AKP bir işçiye yılda 3 dakika yeter demektedir.

Yönetmeliğe göre 999 işçiye kadar işçi çalıştıran iş yerleri ortak sağlık birimlerinden hizmet alabilmektedir. Yönetmeliğin izin verdiği zamanlamalar ışığında bir iş yeri hekimi 8 saatlik iş gününde 11 adet 999 çalışanı olan iş yerine bakabilmekte, böylece ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli bir iş yeri hekimi 11.000 işçiden sorumlu olabilmektedir. Çünkü AKP'nin vicdanı işçi başına yılda 3 dakikayı yeterli görmüştür. Yönetmelikte 10 işçiye 30 dakika diye yazılıdır.

İş yeri sağlık birimlerinde "sağlık gözetimi" için ayrılan sürenin yıllar içerisinde düşüşü gerçekten dikkat çekici olup, 1980 sonrası gelen bütün hükümetler arasında en piyasacı, yani her şeyin fiyatını bilip; insanın, özellikle de işçinin değerini bilmeyen hükümetin AKP olduğunu göstermektedir.

300 işçili ağır ve tehlikeli iş kolundaki bir fabrikada "sağlık gözetimi"nin çıkarılan her yeni yönetmeliğe göre gerilediği açıktır.

1980 yönetmeliğine göre; ayda işçi başına 15 dakika hesabı ile ayda 75 saat; 2003 yönetmeliğine göre; ayda 5

gün + yılda işçi başına 30 dakika periyodik muayene zamanı ile ayda 52,5 saat, 15 Ağustos 2009 yönetmeliğine göre; ayda en az 36 saat + yılda 10 işçi başına 90 dakika periyodik muayene zamanı ile ayda 39,75 saat olarak düzenleme yapılmıştır.

Bir başka ifadeyle 1980'den bu yana sağlık gözetimi için işçilere ayrılan süre AKP sayesinde yarı yarıya azaltılmıştır. Üstelik çalışma saatleri sürekli artmakta, işçiler aşırı derecede sömürülmekte ve yıpranmaktadır. Oysa iş yeri hekimi için imkânların çok daha kapsayıcı ve geniş olması gerekir.

Yargı önceki yönetmeliğin iptalinde, iş güvenliği uzmanı kavramının uygunsuzluğuna karar vermiştir. İş güvenliği mühendisleri ve teknik elamanlarının iş güvenliği uzmanı adı altında yeni bir statüde birleştirilmesi hukuka uygun bulunmamışken bu yönetmelikle aynı düzenleme getirilmiş, aynı kavram yer almıştır. Bu Yönetmelik ile mühendislerin almış olduğu akademik mühendislik eğitimi yok sayılarak unvan bakımından meslek lisesi düzeyine indirilmiş, mühendislerin eğitimi ve sunacakları hizmet ve iş akitleri piyasa koşullarına teslim edilmiştir. Yani işçi sağlığı ve iş güvenliği alanı tam bir pazar, aktörler de tacir konumuna getirilmiştir.

Yönetmelikte iş yeri sağlık ve güvenlik birimlerinin sanayiden sayılan iş yerlerinde kurulması öngörülmüştür. Otel, hastane, katı atık toplama, havaalanı yer hizmetleri gibi yerlerde iş yeri sağlık ve güvenlik birimi bulunması zorunlu kılınmamıştır. Bilinen kayıtlar üzerinden bakıldığında bile iki dakikada bir iş kazası yaşanan, günde ortalama iki yüz ellinin üzerindeki iş kazasından dördünün ölümlü olduğu bir ülkede bu düzenlemeleri yapmak, hem de demokratikleşme yönünde toplumsal beklentilerin yükseldiği bir zamanda demokratik bir çalışma yaşamını kökten dinamitleyen bu adımı atmak ancak AKP vicdanı ile açıklanabilir. Anlaşılan o ki; AKP bu topraklarda çalışan Türk-Kürt bütün işçilerin anasını iş kazaları/cinayetleri ile ağlatmaya kararlıdır.

Elbette bu Yönetmelik birden bire ortaya çıkmamıştır. AKP'nin daha önce yaptığı olumsuz düzenlemelere karşı meslek örgütleri/sendikalar girişimlerde bulunmuştur. Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi'nde bu basın açıklama-

masını yapan kuruluşlar başta olmak üzere “önce insan” yaklaşımıyla yapıcı önerilerde bulunmuşlardır. Ancak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca hiçbiri dikkate alınmamıştır.

Bu düzenleme ile işçi sağlığı ve iş güvenliği alanının vazgeçilmez yapıları olan meslek örgütlerinin rolü dışlanmaya, sıradanlaştırılmaya çalışılmaktadır. Eğitim dâhil olmak üzere işçi sağlığı ve iş güvenliği bir pazar haline getirilmiş, açıkçası can pazarına dönüştürülmüştür.

Söylemek gerekiyor: Dün olduğundan çok daha fazla oranda, bütün uyarılara rağmen bilinçlice yapıldığı, bilinçlice tercih edildiği için ölen her işçinin kanında bu düzenlemeyi yapanların eli vardır. AKP'nin sorumluluğu vardır. Bu ülkede sağlıktan sorumlu bir bakanlık, bir yetkili varsa bu düzenlemeye karşı çıkmalı, açıklamalı ve durdurmak için gereğini yapmalıdır.

Herkes bilsin: Biz dün olduğu gibi bugün de yarın da işçi sağlığı ve iş güvenliği alanının ticarileştirilmesi, piyasalaştırılması, taşeronlaştırılması, niteliksizleştirilmesi, hizmet verecek hekim, mühendis, hemşirenin dışlanması, mesleki bağımsızlığın yok edilmesine karşı her türlü girişimi yapacağız. Çünkü biz “önce insan” diyoruz ve samimiyetle “iş kazalarında ölenlerin, sakatlananların, hastalananların anaları ağlamasın” istiyoruz.

DİSK - KESK - TMMOB - TTB

Doğa olaylarının afete dönüşümü engellenebilir bir olgudur, yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın...

DOĞA OLAYLARININ “AFET”E DÖNÜŞMESİ TAKDİR-İ İLAHİ DEĞİLDİR

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Marmara’da yaşanan sel felaketi üzerine 8 Eylül 2009 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

Marmara güne selle başladı. Sağanak yağmurun ardından aniden bastıran sel yaşamı altüst etti. Yaşanan afet nedeniyle kaybettiğimiz canlarımızı saygıyla anıyor, ailelerine başsağlığı diliyoruz.

TMMOB hep söylüyor. Bir kere daha söyleyelim:

Sel gibi, deprem gibi doğa olayları eğer istenirse sadece doğa olayı olarak kalır. Tehlikelere yol açmaz, afete dönüşmez.

Hepimiz çok iyi biliyoruz: Her felaketten sonra yaşanan olaylarda hiç sorumluluğu yokmuş gibi, büyük bir pişkinlikle yaraların sarılacağını söylemek ülkemizin siyasal iktidarlarının ayırt edici özelliğidir ve bizce doğa olaylarını felaket haline getiren yaklaşımın asıl nedeni tam da budur. Ülkemiz insanı aslında yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indiren, insan hayatını korumayı başlıca amaç sayan, insanın sağlıklı yaşammasını asli amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

Sağanak yağış sonrasında oluşan su taşkını, daha önce ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi bu sefer de Marmara’da tam bir faciaya dönüşmüş, insanlarımız canlarını kaybetmiş, yüzlerce ev ve iş yeri, binlerce hektarlık arazi ve kilometrelerce yol su altında kalmıştır.

Yoksulluk, sağlıksız kentleşme, altyapı eksikliği, barınma, yıllardan beri gelen, çözülmediği için büyüyerek bugünle taşınan sorunlar arasındadır. Bugün yaşam alanlarımızda, kentlerimizde; altyapıdan, sosyal donatı alanlarından, yeşil alandan, dere ıslah çalışmalarından, imar çalışmalarından, kentsel arsa üretiminden söz etmek mümkün değildir.

Yaşanan felaketlerin sorumluları bunlara karşı önlem almayan, alamayan, almak istemeyen merkezi ve yerel yönetimlerdir.

Dikkat edilsin: Merkezi ve yerel yöneticiler yaşananları “doğal afet” gibi algılatmak ve sorumluluklarını unutturmak gayreti içindedir. Oysa biliyoruz ki, yaşanan felaketler plansız ve çarpık kentleşmeden kaynaklanmaktadır.

Kentler yaşam alanları gibi değil, rant aracı olarak görülmektedir. Ne yazık ki bütün bunların doğal sonucu depremler, yağışlar vb. doğa olayları, afetlere dönüşerek can, mal ve toprak kaybına yol açmaktadır.

Her bir olumsuzluğun nedeni bir bütün olarak ülkemizde insana verilen değerle ilgilidir. İnsan hayatı ne zaman öncelikler sıralamasında en baştaki yerini alır ve toplumsal hayatımız buna uygun düzenlenirse, yaşamı çekilmez kılan olumsuzluklardan kurtulmak için ilk adım atılmış olacaktır.

Bölgede yaşananlar, ülkemizin afetlere karşı acil eylem planı olmadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Yerel ve merkezi yönetimin çalışmalarda koordinasyonsuzluğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

Merkezi ve yerel yönetimler insan odaklı politikaları vakit geçirmeden uygulamak yükümlülüğü ile karşı karşıyadır. Biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının bilgi, birikim ve deneyim ile söyledikleri; insan hayatının korunma ve sağlıklı devam ettirilmesi yolunda değerlendirilmelidir.

TMMOB her zaman söylediklerini bir kez daha söylüyor:

Sel baskınları, depremler, toprak kaymaları, kazalar kader değildir.

Doğa olaylarının afete dönüşmesi takdir-i ilahi değildir.

Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşümü engellenebilir bir olgudur.

Yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın.

Yeter ki, öznesinde “insan” olan politikalar uygulansın.

Mehmet Soğancı
TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TMMOB İSTANBUL'DA SEL FELAKETİ ÜZERİNE AÇIKLAMALARDA BULUNDU

İstanbul'da yaşanan sel felaketi üzerine, TMMOB İstanbul İKK çalışmaları 10 Eylül 2009 tarihinde düzenlenen bir basın toplantısıyla kamuoyuna duyuruldu. Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nde gerçekleştirilen basın toplantısında mevcut durum değerlendirmesine ilişkin basın açıklaması TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı tarafından yapıldı. TMMOB İstanbul İKK Sekreteri Tores Dinçöz, Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi Başkanı Eyüp Muhcu, Orman Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Besim Sertok, Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Başkanı Ahmet Atalık da duruma ilgili bilgilendirmede bulundular.

Basın toplantısına TMMOB'ye bağlı Odaların İstanbul Şubelerinin yöneticileri ile TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Nail Güler, Yönetim Kurulu Üyeleri Sabri Orcan ve Oğuz Gündoğdu da katıldı.

TMMOB'ye bağlı Odaların İstanbul şube temsilcilerinden oluşan teknik heyet, bölgede incelemelerde bulunarak günlük olarak kamuoyunu bilgilendiriyor.

Basın açıklaması şöyle:

Kentleri Yağma Alanına Dönüştürenler, Yağmuru da Felakete Dönüştürmüştür

Sayın Basın emekçileri, değerli katılımcılar;

Ne yazık ki yine hep birlikte yaşadığımız bir felâketin sonrasında 31 insanımızı yitirdik, 9 da kaybımız var. Ek olarak, doğal ve kentsel yaşamın zenginliğini ve gücünü yaratan hayvanlarımızın ve bitkilerimizin, en verimli tarım topraklarımızın en verimli tabakalarının, ürettiğimiz, inşa ettiğimiz konutlarımızın, iş alanlarımızın, depolarımızın, araçlarımızın, yollarımızın, eşyalarımızın, yani toplumsal zenginliğimizin bir bölümünü sele verdik.

Her ne kadar Başbakan tarafından "izahı adeta mümkün olmayan büyük felâket" olarak tanımlansa da açıkça belirtmeliyiz ki bu felâket kaçınılmaz, zorunlu, önce katlanılması ardından yaraların sarılması gereken bir felâket değildir. Ülkemizde çoktan beridir, hemen tüm doğa olayları önce afete, afetler de hemen felâkete dönüşmektedir. Ve yine açıkça ve en baştan belirtmeliyiz ki bu dönüşüm sürecinin, yani hemen her bir doğa olayının afete ve felâkete dönüşmesinin nedeni ve sorumlusu merkezi ve yerel yönetimlerdir.

Ve çok doğal olarak yaşanan felâketlerin sorumluları tarafından izahları "adeta" değil, gerçekten mümkün değildir. Onlar ister istemez önce olayın büyüklüğünü vurgulayacak, ardından kenti ve kent

insanını suçlayacak, yönetimlerin iş birliği ve koordinasyon halinde ellerinden geleni yaptıklarını, yaraları sarmak için olanakları seferber ettiklerini belirtecek, ölenlere rahmet, kalanlara sabır ve baş sağlığı dileyecek, geçmiş olsun mesajları verecektir.

İnternet üzerinden kolaylıkla erişilebilir olan ve basın açıklamamızın ekinde bilginize sunduğumuz TMMOB ve bağlı Odalarının basın açıklamaları bu nedenlerin genel çerçevesini çok yönlü olarak çizmektedir. Bu açıklamalarda da vurgulandığı gibi yoksulluk, sağlıksız kentleşme, altyapı eksikliği, barınma, yıllardan beri gelen, çözülmediği için büyüyerek bugünlere taşınan sorunlar arasındadır. Bugün yaşam alanlarımızda, kentlerimizde; altyapıdan, sosyal donatı alanlarından, yeşil alandan, dere ıslah çalışmalarından, imar çalışmalarından, kentsel arsa üretiminden söz etmek mümkün değildir.

Kentler, üretilen rantların, genel olarak her türlü sermayenin ve iktidar yandaşlarının talanına sunulduğu bir yağma alanı olarak görüldüğü sürece bu durum değişmeyecektir.

Son dönemde ard arda yaşadığımız Batman, Bartın, Hatay, Giresun, Doğu Karadeniz Bölgesi, Trakya ve İstanbul sel felâketlerinin tümü dere yatakları, su havzaları, düz ova ve tarımsal alanlar ile kıyı bölgelerinde olmuştur. Oysa bu alanlar planlama ilkeleri açısından kentsel gelişmeye açılmaması ge-

TMMOB'den

reken yerlerdir. Oysaki İstanbul'un anayasası olan I/100.000 ölçekli Planı bütün bu alanlardaki yapılaşmaları engellemesi gerekirken, var olanı da meşrulaştırmış ve TOKİ eliyle de ekolojik açıdan sakıncalı bütün alanları yapılaşmaya açmaya devam etmektedir.

TMMOB ve bağlı Odaları, mühendis, mimar ve şehir plancıları meslek alanlarından edindikleri bilgi, birikim ve deneyim ile şimdiye dek olduğu gibi yaptıkları etkinliklerle kamuoyunu bilgilendirmeye, açtıkları davalarla kentli haklarını korumaya, bu talan sürecinin karşısına dikilen tüm toplumsal dinamiklerle birlikte muhalefetini sürdürmeye devam edecektir.

Fakat, yaşadığımız İstanbul felaketi, bu genel yaklaşımın ve konumlanışın ötesinde ihmallerle doludur ve bu ihmaller sel olup, insanlarımızın ölmesine ve milyarlarca liralık kayba neden olmuştur.

Değerli basın emekçileri,

Meteorolojinin günlerdir yaptığı uyarılara rağmen hem Te-kirdağ'da hem de İkitelli'de afet öncesi uyarı sistemleri çalışmamıştır. AKOM yurttaşlara basın aracılığıyla "Uyanık olmalarını" söylemekten öteye geçmeyerek, "gemisini kurtaran kaptan" zihniyetini afet yönetim zihniyetleri olarak bir kere daha tescil ettirmiştir.

Afet zaten tanımı gereği olağanüstü bir durum olup çok nadir ortaya çıkan bir durumdur, ancak bilimsel yöntemler kullanılarak tedbirler almak mümkündür. Bu anlamda görevlendirilen AKOM yetkilileri "100 yılda bir olacak bir afet" deyimini kullanarak afet yönetiminden bihaber olduklarını göstermektedirler.

Afet bir yana neredeyse yağmur çiselemesi ile taşan ve geçmiş yıllarda da birçok kayba neden olan Ayamama deresi yatağında, yeni adıyla Basın Ekspres yolunda şimdiye dek yaşanan taşkınlarla karşın herhangi bir iyileştirme yapılmamıştır. Suyun toplanmasının muhtemel olduğu ve önceki tecrübelerle sabitlendiği ana arter yollar ve yerleşim yerlerinde trafik, yerleşim bölgelerindeki yurttaşların tasfiyesi vb. hiçbir tedbir alınmamıştır. Esasen; derelerin su toplama alanlarındaki yapılaşmanın ve bu konudaki yağma plan kararları politikaların hızına hiçbir dere ıslah çalışması yetişemeyecektir. Sorun sadece dere ıslahı ile geçiştirilemez, açılan sistemin ıslahı gerekmektedir.

Yağmurların şiddetli yağmaya başlamasından itibaren, sel oluşmasını takip eden süreçte dahi bölgeye hiçbir kamu aracı ve kurtarma ekibi ulaşmadığı gibi trafik yönetimi anlamında da selin ilk etkileri geçene kadar hiçbir müdahalede bulunulmamıştır.

Afete müdahale konusunda gelişmiş ülkelerde de afetin yarattığı yıkımları önlemek çok kolay değildir, ancak afet nedeniyle insan sağlığının riske girmesi kabul edilebilir değildir. Bu amaçla afet bölgesinin boşaltılması ve can güvenliğinin sağlanması konusunda hiçbir tedbir alınmamıştır.

Kamu yetkilileri olayları medyadan takip ettikleri itirafında bulunmuşlardır.

AKOM, Valilik ve Yerel Yönetim yetkilileri insanların canını kurtarmayı bir yana bırakıp, afetin etkilerini en aza indirecek koordinasyonu sağlamak yerine siyasi eleştirilere cevap vermeyi görev bilmişlerdir.

Yurttaşların afet anında yapmaları gerekenler anlamında ciddi bir eğitim boşluğu olduğu da bir kere daha görülmüş, hatta afetten korunmak yerine afet anında oluşan enkazlardan yağmalamalar yapılmıştır.

Değerli basın mensupları;

Bu yaşanan felaketler sonrasında, yine kalıcı hiçbir tedbir alınmayacak, yurttaşların ve kamunun zararını karşılamak üzere yeni yöntemler yine devreye sokulmayacak, zamanın yaraları sarması ve belleğimizden silinmesi beklenecektir.

10 yıllardır olduğu gibi uzmanların tüm uyarılarına rağmen bilimsel verileri ve önerileri dikkate almadan yurttaşlarımızın ölmesi kadere bağlanacaktır.

Başta TMMOB ve bağlı Odaları olmak üzere, uzman kamu kurumları ve gönüllü kuruluşların bundan sonraki süreçte yapılacak iyileştirmeler adına planlama ve icra aşamalarında sürece katılmaları sağlanmayacaktır.

TMMOB'ye bağlı Odalar olarak;

Afet öncesi, anında ve sonrasındaki süreçlerden sorumlu olan tüm yetkilileri yaşanan can kayıplarındaki ve oluşan maddi zarardaki paylarına dair özeleştirilerini verip, istifa etmeye;

İhlali olanlar hakkında suç duyurusunda bulunacağımızı belirtirken;

Başta yurttaşlarımız olmak üzere tüm toplumsal dinamikleri; bilime yaslanan, insanı ve doğayı çalışmalarının merkezine koyan, kamu yararı gözetilen politikalarda birleşerek bir yandan kentleri yağmaya ve talana açan diğer yandan kaderciliği ve çaresizliği pompalayan bu toplumsal zihniyete karşı mücadele etmeye çağırıyoruz.

Saygılarımızla,

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği